

Zelená transformace jako ekonomická příležitost

FILIP KŘENEK

ANALYTIK, INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU EUROPEUM

FILIP KŘENEK

ANALYTIK, INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU EUROPEUM

Filip Křenek je analytik Institutu EUROPEUM v oblastech evropské ekonomiky, hospodářské soutěže, konkurenceschopnosti a klimatu. Věnuje se také ekonomické bezpečnosti EU v oblasti dodavatelských řetězců, zdrojů kritických surovin či prověřování zahraničních investic.

Zelená transformace jako
ekonomická příležitost

FILIP KŘENEK | AUTOR

TOMÁŠ ČERVENKA | GRAFICKÝ DESIGN

Organizováno ve spolupráci s Heinrich-Böll-Stiftung e.V.

British Embassy
Prague

Spolufinancováno
Evropskou unií

1

Proč je zelená transformace nevyhnutelná?

Změna klimatu již dávno není abstraktní hrozbou kdesi v budoucnu, ale realitou, která má už dnes konkrétní dopady na naše životy i ekonomiku.

Rok 2024 to jasně ukazuje v číslech: zažili jsme nejteplejší léto v historii měření, a to jak v Evropě, tak celosvětově. V EU bylo v roce 2024 požáry zničeno téměř 420 000 hektarů lesa (srovnatelné např. s rozlohou Zlínského kraje).

Povodně v Evropě zmařily v roce 2024 přes tři stovky životů, více než dvě stě ve Španělsku a několik desítek ve střední Evropě, včetně ČR. Způsobily také škody okolo 450 mld. Kč, z toho až 50 mld. Kč v Česku.

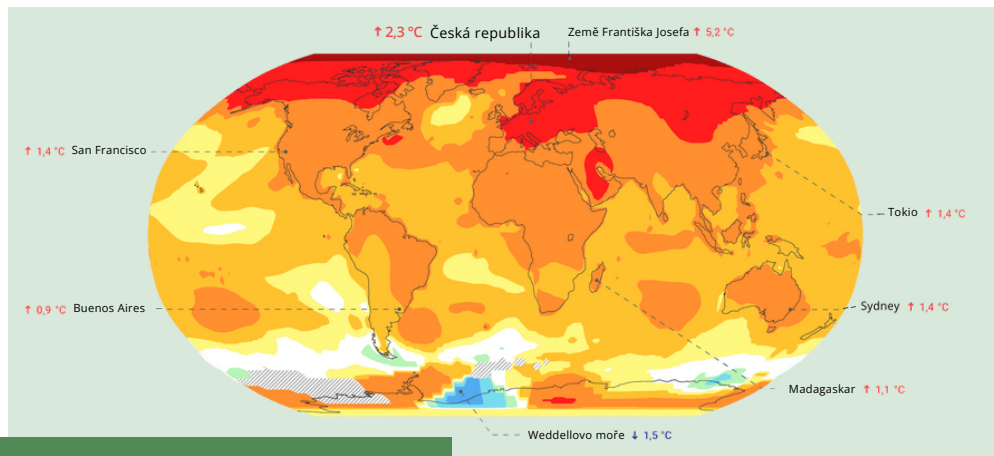
Pravděpodobnost takových srážek (kombinace délky a intenzity), které způsobily povodně v Česku a ve Španělsku, se přitom v důsledku klimatické změny přibližně zdvojnásobila a jejich intenzita byla zhruba o 7 %, resp. o 12 % větší (rozdíl vychází z pravděpodobnosti srážek tohoto rozsahu v daném regionu na základě historických dat).

Požáry, povodně a další živelné katastrofy jsou kvůli změně klimatu čím dál častější a spolu s tím rostou také rostou sociální, environmentální a ekonomické náklady na jejich zvládnání. Státy světa se proto v roce 2015 dohodly v rámci Pařížské dohody na cíli nepřekročit hranici oteplení o 2 °C ve srovnání s předindustriálním obdobím (resp. lety 1850-1900, pro něž existují dostatečná data) a usilovat o udržení oteplení pod 1,5 °C. Již v roce 2024 však k překročení této hranice došlo, a to jak při počítání celého roku 2024 dohromady, tak

při pohledu na 12 po sobě jdoucích měsíců.

Rychlost oteplování se navíc podstatně zvýšila, dnes se planeta otepluje tempem 0,15-0,2 °C za desetiletí. Jen v letech 1961-2021 se planeta oteplila o cca 1 °C, v Česku to bylo ve stejné době zhruba o 2,3 °C. Severní polokoule se totiž otepluje zhruba 2x rychleji, než je světový průměr, jelikož se na ní nachází více kontinentů, které se ohřívají rychleji než oceány. Evropa je dokonce nejrychleji se oteplující kontinent vůbec.

Mapa změny teploty mezi lety 1961-2021

Jen v letech 1961-2021 se planeta oteplila o cca 1 °C, jenže v Česku to bylo ve stejné době zhruba o 2,3 °C

zdroj dat: NASA Goddard Institute for Space Studies
grafické zpracování: Fakta o klimatu;
faktaoklimatu.cz/infografiky/mapa-zmeny-teploty

2

Kolik nás stojí nečinnost a kolik klimatická opatření?

Vědecké studie se dnes shodují na tom, že změna klimatu má negativní ekonomické dopady. A to i přesto, že pracují s různými scénáři vývoje, zahrnují rozdílné náklady a sledují odlišné časové rámce. Například podle BCG a Univerzity Cambridge lze při oteplení o 3 °C do roku 2100 očekávat celosvětový ekonomický pokles v rozmezí 15–34 % HDP. ETH Zurich odhaduje ztrátu při stejném scénáři na 10 % světového HDP, zatímco při udržení hranice 1,5 °C by došlo k propadu jen o 3 %. I přes odlišné prognózy však panuje shoda, že ekonomické náklady změny klimatu jsou větší než náklady na její zmírnění. Například podle výzkumu Univerzity Potsdam již dnes směřuje světová ekonomika v důsledku změny klimatu k poklesu o 19 % do roku 2050, což šestinásobně převyšuje náklady na zmírnění změny klimatu. Dokonce i nejkonzervativnější scénář klimatické nečinnosti je nákladnější než nejdražší scénář nákladů na zmírnění klimatické změny. Jinými slovy, snaha o zmírnění změny klimatu se vyplatí i při těch nejoptimističtějších předpokladech dalšího vývoje.

Výkyvy počasí a přírodní katastrofy jsou jedním z nejvýraznějších projevů změny klimatu. V letech 1980-2023 dosáhly v Evropské Unii škody způsobené extrémními projevy počasí téměř 740 mld. EUR, z toho více než 160 mld. EUR (22 %) jen v letech 2021-2023. Celosvětově se škody způsobené katastrofickými událostmi z průměrných 100 mld. USD v roce 1995 do roku 2010 zdvojnásobily, přičemž naprostou většinu tvořily přírodní katastrofy.

V letech 2022-2023 se škody vyšplhaly až ke 300 mld. USD, přičemž jen o něco málo více než třetina z nich byla pojištěná. S růstem počtu a závažnosti katastrof tak roste i počet událostí, které jsou nepojištěné, respektive nepojiitelné.

Škody způsobené přírodními katastrofami jsou sice jedny z nejviditelnějších a nejlépe měřitelných dopadů klimatické změny, nejsou však jediné. Odhaduje se například, že změna klimatu si v letech 2030-2050 vyžádá 250 000 obětí ročně v důsledku

podvýživení, tropických nemocí a stresu z horka. Jen v Evropě v letech 2022-2023 zemřelo mezi 50 a 70 tisíci lidí ročně v důsledku veder. Výrazný je i dopad na produktivitu práce, která bude zpomalená či odložená vlivem vysokých teplot. Odhady předpokládají ztrátu odpovídající zkrácení pracovní doby o 2,2 % do roku 2030 i při udržení oteplení do 1,5 °C. Přidaná hodnota opatření na zmírnění změny klimatu bývá naopak podhodnocená často není zohledněna například kvalita ovzduší a zlepšení zdraví lidí.

Mezi další náklady patří také rostoucí riziko konfliktů způsobených změnami klimatu a náklady klimatické migrace. Zatímco v roce 2022 se toto týkalo už více než 100 milionu lidí, do roku 2050 to může být až 1,2 miliardy lidí. Mezi často přehlížené faktory pak patří i ztráta biodiverzity, která v praxi znamená například ztrátu opylovačů, horší dostupnost dřeva jakožto konstrukčního materiálu i snížení počtu ryb a mořských plodů v důsledku narušení mořských ekosystémů.

Přírodní katastrofy

Vysoké teploty

Snížení biodiverzity

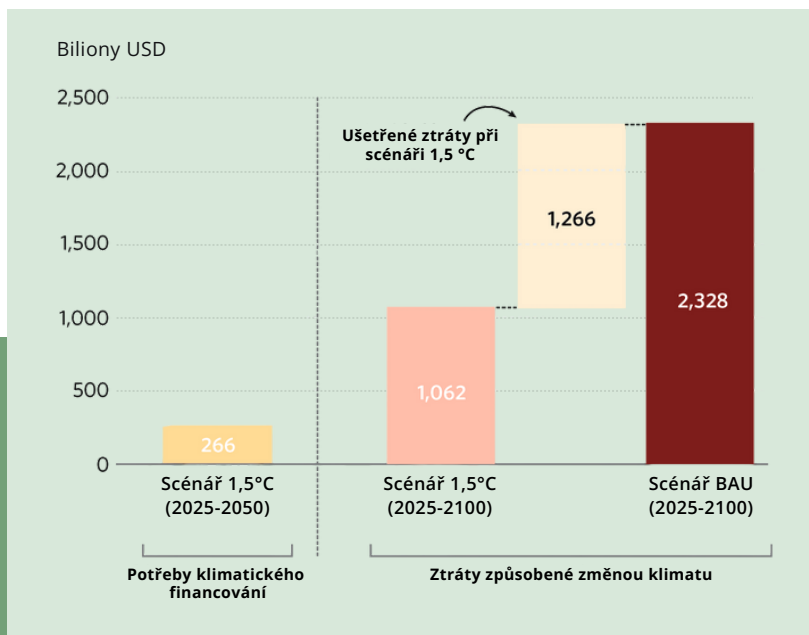
Riziko konfliktů

Klimatická migrace

Komplexní odhad ekonomických a sociálních dopadů změny klimatu od Climate Policy Initiative vyčíslil náklady změny klimatu do konce století na více než 1 trilion USD celosvětově – a to při udržení hranice 1,5 °C, na což by bylo zapotřebí do roku 2050 vynaložit celkem 266 bilionu USD. Náklady nečinnosti („business as usual“) pak dosahují 1,26 trilionu USD navíc oproti tomuto referenčnímu scénáři, celkem přes 2,3 trilionu USD.

Kumulativní potřeby klimatického financování vs. ztráty při scénářích 1,5 °C a náklady nečinnosti (BAU)

zdroj dat a grafické zpracování: Climate Policy Initiative;
<https://www.climatepolicyinitiative.org/the-cost-of-inaction/>

investice do zelené
transformace
se Česku vrátí

3,6x

nejvíce se projeví v:

veřejném
rozpočtu

173

miliard Kč

energetice

104

miliard Kč

Zdraví
obyv. ČR

47

miliard Kč

Podobně i analýza CAN Europe odhaduje, že náklady nečinnosti se v Evropě mohou vyšplhat na 347 mld. EUR ročně do roku 2100, oproti čtvrtinovým nákladům (94 mld. EUR ročně) potřebným pro udržení oteplení na úrovni 1,5 °C.

Centrum pro dopravu a energetiku v rámci této mezinárodní studie vyčíslilo i přínosy pro Česko, které by v případě rychlého snižování emisí do roku 2030 činily asi 439 miliard Kč, zhruba 6,8 % ročního HDP.

Investice do zelené transformace se Česku podle studie vrátí 3,6krát, nejvíce se pozitivně projeví ve veřejném rozpočtu (173 mld. Kč) a v sektoru energetiky (104 mld. Kč). Rychlejší dekarbonizace by měla pozitivní vliv i na zdraví obyvatel ČR (v přepočtu 47 mld. Kč) a úmrtnost by se díky tomu snížila přibližně o 500 lidí ročně.

3

Zelená transformace jako příležitost pro Česko

Ke zmírnění dopadů klimatické změny přijala Evropská unie a její členské státy cíl stát se klimaticky neutrální do roku 2050 a do roku 2030 snížit emise alespoň o 55 % oproti úrovni z roku 1990. Česká republika tento závazek sdílí, zároveň však čelí výzvam spojeným s vysokým podílem emisně náročného průmyslu a energetiky. Česko má dlouhodobě jedny z nejvyšších cen energií v EU v paritě kupní síly. Zaměstnanost v energeticky náročných odvětvích v ČR tvoří 7,4 % pracovní síly, více než dvojnásobek průměru EU (3,5 %). Česko má rovněž třetí nejnižší podíl energie pocházející z obnovitelných zdrojů (16 %), třikrát méně, než je průměr EU (47 %).

I přes nižší domácí uplatnění některých čistých technologií Česko zároveň vyniká v jejich výrobě. Například v roce 2023 bylo 8. největším exportérem elektrických vozidel na světě, významnou produkci má v evropském srovnání také na poli tepelných čerpadel a komponent do větrných elektráren. Mezi lety 2022-2023 rostl vývoz čistých technologií z Česka třikrát rychleji než celkový export.

ČR má navíc třetí největší podíl zaměstnanosti v zelené výrobě a třetí nejvyšší podíl zelených výrobků na HDP, což z ní dle Mapy příležitostí činí druhou nejlépe připravenou ekonomikou na zelenou transformaci. Celosvětově se očekává, že se trh s čistými technologiemi ze 700 mld. USD v roce 2023 do roku 2035 téměř ztrojnásobí, na 2 biliony USD. Transformace české ekonomiky je proto nejen potřebná pro udržení její konkurenceschopnosti, ale je také

příležitostí pro její modernizaci směrem k výrobkům s větší přidanou hodnotou.

Česká vláda v prosinci 2024 schválila program na podporu strategických investic právě do oblastí jako jsou baterie, solární panely, větrné turbíny, tepelná čerpadla a elektrolyzéry, jehož cílem je stimulovat rozvoj inovací a výroby v klíčových odvětvích. Program o výši téměř 25 mld. Kč má v letech 2025-2033 podpořit investice v objemu 100 mld. Kč.

Renomované zdroje ukazují Česko jako nenápadného zeleného tygra. Je to tak?

3

Podíl vývozu zelených výrobků na HDP

20

Podíl špičkových technologií na vývozu

4

Schopnost vyrobit takové zelené výrobky, které ostatní země neumí

3

Zaměstnanost v zelené výrobě

Souhrnné pořadí zemí:

(jsme jediná země, která je ve třech ze čtyřech ukazatelů do 5. místa, což nás řadí v souhrnném žebříčku velmi vysoko)

1. Německo	6. Švédsko
2. Česko	7. Jižní Korea
3. Slovinsko	8. Rakousko
4. Maďarsko	9. Dánsko
5. Slovensko	10. Švýcarsko

4

Evropský rozpočet a zelená transformace ČR

ČR je od svého vstupu do EU čistým příjemcem z evropského rozpočtu, za roky 2004-2024 získala v čisté pozici (tj. po odečtení národního příspěvku) více než 1,2 bilionu Kč. Zhruba 75 % prostředků z rozpočtu EU směřuje v Česku na regionální a kohezní politiku, cca 20-25 % do zemědělství, jen cca 4-5 % Česko získává z přímo řízených programů jako jsou Horizont Evropa. V rámci stávajícího dlouhodobého evropského rozpočtu pro období 2021–2027 může ČR využít přes 1 bilion Kč z různých fondů, přičemž tyto prostředky mají pomoci členským státům zvládnout transformaci. Aktuální finanční rámec stanovuje podmínku alespoň 30 % alokace rozpočtu na klimatické cíle.

K plnění klimatických cílů tak má přispívat každá z rozpočtových kapitol – například Kohezní fond alespoň z 37 %, v Česku tak jde až o 74 mld. Kč. Evropský fond regionálního rozvoje ze 30 %, v Česku tak přispívá na transformaci ekonomiky až 79 mld. Kč. Do zemědělství má v Česku směřovat z evropského rozpočtu v letech 2023-2027 až 138 mld. Kč, část z nich na politiku klimatu.

Čtvrtina přímých plateb zemědělcům je určena na ekoschémata pro zemědělce využívající postupy šetrné ke klimatu a životnímu prostředí. Ze zemědělského fondu na rozvoj venkova pak má jít na opatření pro klima a životní prostředí 35 % financí.

Mimo víceletý finanční rámec je pro Česko jedním z nejvýznamnějších zdrojů financí pro zelenou transformaci Modernizační fond, z něhož může ČR do roku 2030 získat

okolo 350-400 mld. Kč, přičemž konečná částka bude záviset na vývoji cen emisních povolenek na trhu. Ten je určen na významné transformační projekty, zejména v energetice, teplárenství a dopravě. Vedle toho pak k transformaci přispívá také Národní plán obnovy, s alokací 228 mld. Kč pro období 2021-2026. Z něj je na transformaci určeno až 43 %, odpovídající zhruba 98 mld. Kč. Dalším významným zdrojem financí má být připravovaný Sociální

klimatický fond, financovaný z prodeje emisních povolenek (ETS a ETS2), který by v případě ČR mohl disponovat až 50 mld. Kč. Ten má přispívat ohroženým skupinám (max. 37,5 % výdajů), ale také financovat investice do udržitelných řešení. S cílem zmírnit dopady transformace na ekonomiku, obyvatele a životní prostředí v uhelných regionech Česko disponuje také 43 mld. Kč ve Fondu spravedlivé transformace.

Česko má k dispozici historicky největší objem evropských prostředků na podporu transformace, zhruba 1 bilion Kč v následujících letech. Tyto prostředky poskytují výjimečnou příležitost, jak posílit českou ekonomiku, zvýšit její odolnost a modernizovat ji směrem k vyšší přidané hodnotě.

Přehled financí z fondů EU na klimatická opatření v ČR

A. ČR a víceletý finanční rámec EU

- Česko je **čistým příjemcem peněz z EU**, v roce 2022 překonalo hranici **1 bilionu Kč** čistých příjmů, ČR ročně **získává cca 130-160 mld. Kč** a odvádí cca **50-70 mld. Kč**
- V aktuálním finančním období 2021-2027 má ČR získat cca 1 bilion Kč
 - Zhruba **70-75 %** příjmů ČR z rozpočtu EU jde na regionální a kohezní politiku (vč. NGEU)
 - Zhruba **20-25 %** příjmů ČR jde na zemědělství a rozvoj venkova
 - Zhruba **4-5 %** příjmů ČR jde na přímo řízené programy EU (Horizont Evropa, apod.)
- Výdaje z kohezních a regionálních fondů tvoří v ČR cca **40-50 % veřejných investic**
- **Víceletý finanční rámec EU** (VFR) stanovuje alespoň **30 % alokaci rozpočtu na klimatické cíle**
- **Evropský rozpočet** se dlouhodobě pohybuje kolem 1 % HND (hrubý národní důchod) oproti **rozpočtům členských států**, které dosahují okolo 50 % HDP (v ČR 44 % HDP).

Alokace ČR pro období 2021-2027 podle oblastí politiky

Kohezní fond (CF) / Fond soudržnosti (FS)

- Alokace pro ČR: **160 mld. Kč**, až **85 %** spolufinancování EU
- Zaměření: dopravní infrastruktura, životní prostředí, energetická účinnost
- Dostupný členským státům, jejichž **HND/obyvatele < 90 % průměru EU**, ČR se **pohybuje okolo této hranice**, v příštím období bude záležet na způsobu výpočtu (průměr za 3 roky)
- Alespoň **37 %** z fondu má přispívat ke **klimatickým cílům EU**: v ČR až 74 mld. Kč

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF, EFRR)**: rozvoj měst a regionů, inovace
- **Evropský sociální fond Plus (ESF+)**: zaměstnanost, sociální inkluze, vzděláváníAlokace dle HDP na obyvatele v regionech (NUTS 2):
 - **Méně rozvinuté** (< 75 % průměru EU): **173 mld. Kč**, až **85 %** spolufinancování EU(Severozápad: Karlovarský, Ústecký, Severovýchod: Liberecký, Královehradecký,Pardubický; Střední Morava: Olomoucký, Zlínský; Moravskoslezsko)
 - **Přechodové** (75–100 % průměru EU): **155 mld. Kč**, až **70 %** spolufinancování EU (StředníČechy; Jihozápad: Jihočeský, Plzeňský; Jihovýchod: Jihomoravský, Vysočina)
 - **Rozvinutější** (> 100 % průměru EU): **2 mld. Kč**, až **40 %** spolufinancování EU (Praha)
- Alespoň **30 %** z fondů má přispívat ke **klimatickým cílům EU**: v ČR až 79 mld. Kč (jen ERDF)

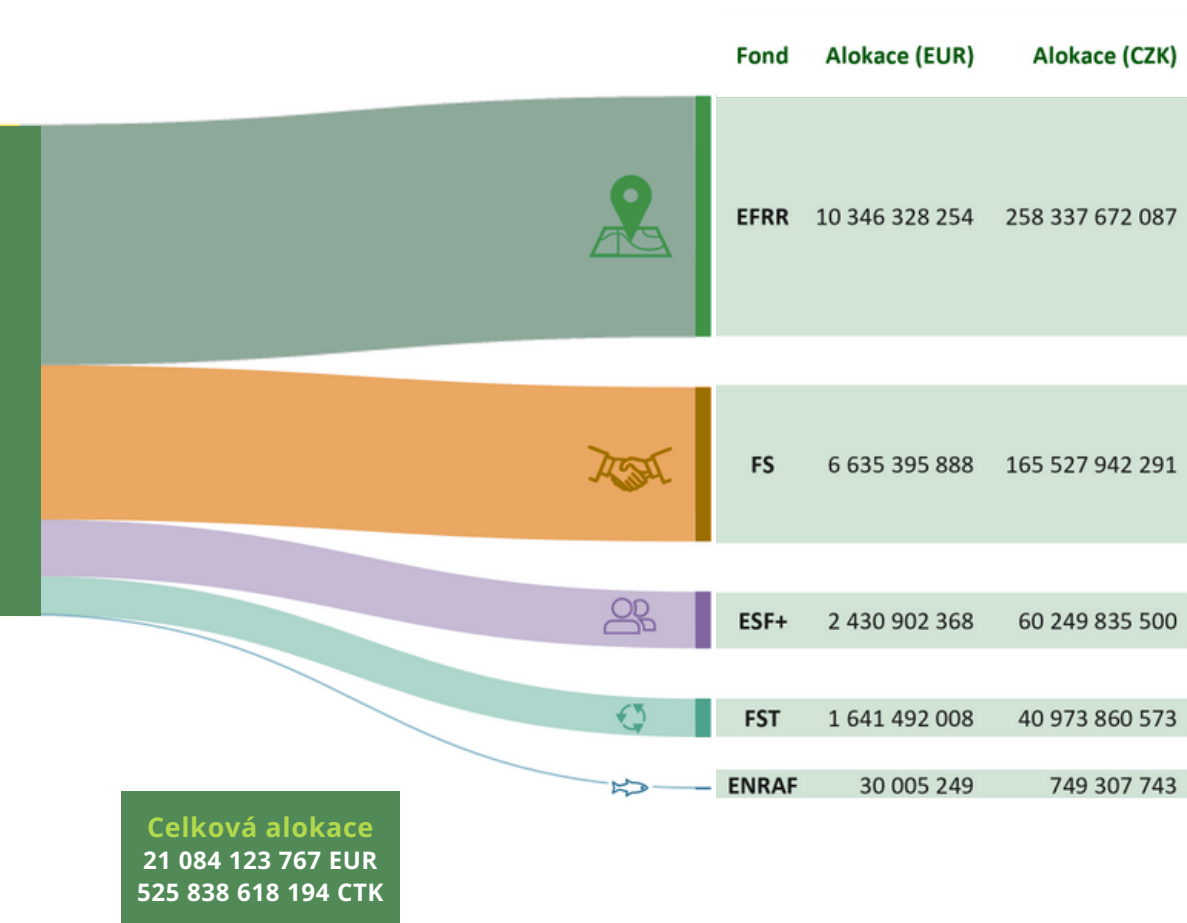
Fond pro spravedlivou transformaci (JTF/FST)

- Alokace pro ČR: **41 mld. Kč**
- **Zaměření:** podpora uhelných regionů (Karlovarský, Moravskoslezský, Ústecký kraj) s cílem zmírnit dopady transformace na ekonomiku, obyvatele a životní prostředí
- JTF poskytuje **podporu nad rámec ostatních programů** (např. OP či Modernizačního fondu)

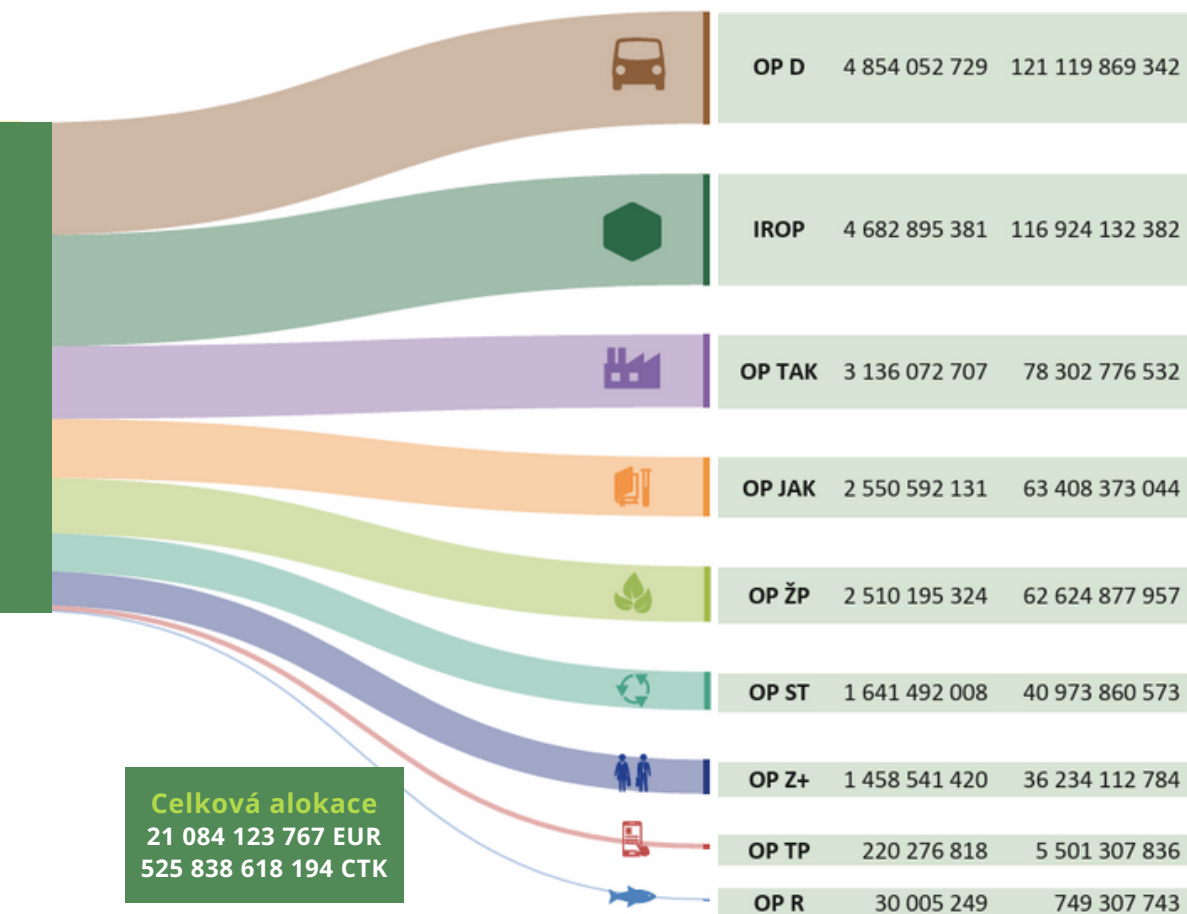
Fondy soudržnosti jsou rozdělovány prostřednictvím tzv. Operačních programů (OP):

- OPD (**Doprava**), řízený MD: 122 mld. Kč.
- IROP (**Integrovaný regionální operační program**), řízený MMR: 118 mld. Kč
- OP TAK (**Technologie a aplikace pro konkurenceschopnosti**), řízený MPO: 79 mld. Kč
- OP JAK (**Jan Amos Komenský**), řízený MŠMT: **64 mld. Kč**
- OP ŽP (**Životní prostředí**), řízený MŽP: **63 mld. Kč**
- OP ST (**Spravedlivá transformace**), řízený MŽP: **41 mld. Kč**
- OPZ+ (**Zaměstnanost+**), řízený MPSV: **37 mld. Kč**
- OP TP (**Technická pomoc**), řízený MMR: **5,6 mld. Kč**
- OPR (**Rybářství**), řízený MZ: **0,76 mld. Kč**
- Přeshraniční a nadnárodní programy: **8 mld. Kč** (ČR-PL, ČR-SR, ČR-AT, ČR-Sasko, ČR-Bavorsko, Interreg Central Europe, DANUBE, INTERREG EUROPE, ESPON, INTERACT, URBACT IV)

Alokace fondů

Alokace programů

Evropský zemědělský záruční fond (EAGF/EZZF)

- Původní alokace pro ČR (2021-2027): **150 mld. Kč**, aktualizace (2023-2027): **103 mld. Kč**
- **I. pilíř společné zemědělské politiky**: přímé platby vyplácené na hektar obhospodařovaných ploch
- Řízený Státním zemědělským intervenčním fondem (**SZIF**), **100 % financováno EU**
- **Větší podmíněnost**: zemědělský podnik musí vyčlenit na biologickou rozmanitost aneprodukční prvky minimálně **3 % orné půdy**. Pokud vyčlení 7 %, může získat podporu zekoschémata.
- **25 % přímých plateb je určeno na ekoschématu** (pobídky pro zemědělce, kteří používají postupy šetrné ke klimatu a životnímu prostředí – ekologické, uhlíkové zemědělství, agroekologie atd.)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD/EZFRV)

- Původní alokace pro ČR (2021-2027): **51 mld. Kč**, aktualizace (2023-2027): **35 mld. Kč**
- **II. pilíř společné zemědělské politiky**: udržitelnost, biodiverzita, rozvoj venkova, změna klimatu
- Řízený SZIF, **Program rozvoje venkova** (PRV),
- **35 % financí** musí směřovat do opatření týkajících se **životního prostředí a změny klimatu**

B. Fondy mimo víceletý finanční rámec EU

EUNástroj pro oživení a odolnost (RRF, Next Generation EU – NGEU)

- Hlavní mechanismus čerpání: **Národní plán obnovy (NPO), 2021-2026: 228 mld. Kč**
- **Zaměření:** reformy a investice na podporu hospodářského oživení
 - Cca 209 mld. Kč formou **grantů** (92 %) a 19 mld. Kč formou půjček (8 %)
 - Investice do **digitální a zelené transformace, vzdělávání, vědy a výzkumu**
- Alespoň **37 %** výdajů z NPO má přispívat ke klimatickým cílům EU: **v ČR až 43%**, tj. cca 98mld. Kč
 - Zejména pilíře **Fyzická infrastruktura a zelená tranzice** (95 mld.) a **RePower EU** (17,4mld.):
 - Udržitelná doprava (**24 mld. Kč**)
 - Renovace budov a ochrana ovzduší (**18 mld. Kč**)
 - Ochrana přírody a adaptace na změnu klimatu (**13 mld. Kč**)
 - Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru (**9,8 mld. Kč**)
 - Infrastruktura pro obnovitelné zdroje energie (**9,3 mld. Kč**)
 - Přejít na čistší zdroje energie (**6,7 mld. Kč**)
 - Čistá mobilita (**4,9 mld. Kč**)
 - Reforma poradenství týkajícího se renovační vlny v ČR (**4 mld. Kč**)
 - Podpora biodiverzity a boj se suchem (**3,9 mld. Kč**)
 - Revitalizace území se starou stavební zátěží (**3,3 mld. Kč**)
 - Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda (**3 mld. Kč**)
 - Elektrifikace železniční dopravy (**1,3 mld. Kč**)
 - Podpora zelených dovedností a udržitelnosti na VŠ (**1 mld. Kč**)
 - Decentralizace a digitalizace odvětví energetiky (**0,8 mld. Kč**)
 - Dekarbonizace silniční dopravy (**0,8 mld. Kč**)

Modernizační fond (MF)

- **Financování:** z výnosů emisních povolenek (ETS), řízen státním fondem životního prostředí (SFŽP)
- **Alokace pro ČR 2021-2030:** 384 mld. Kč (odhad MŽP z roku 2024), dle ceny povolenek
- **Zaměření:** modernizace energetických systémů, zlepšení energetické účinnosti, úsporná opatření
- Dostupný státům, jejichž **HDP/obyvatele** (v běžných cenách) bylo v r. 2013 < **60 % průměru EU**, ČR se v tomto ukazateli **pohybuje okolo 75 %**, po roce 2030 by tak na MF již nedosáhla
- **70 % fondu jde na prioritní investice** (až 100 % financování z MF), **30 %** na ne-prioritní (70 % fin.)
- **Programy podpory:** (podíl z MF, odhad dle údajů z roku 2024)
 - RES+ (**Nové obnovitelné zdroje v energetice**): **20 % MF** (77 mld. Kč)
 - HEAT (**Modernizace soustav zásobování tepelnou energií**) **20 % MF** (77 mld. Kč)
 - ENERG (**Energetická účinnost a snižování spotřeby energie**) **36,7 % MF** (141 mld. Kč)
 - TRANSPORT (**Modernizace dopravy**): **10 % MF** (38 mld. Kč)
 - GREENGAS (**Obnovitelná plynná a kapalná paliva**): **3 % MF** (12 mld. Kč)
 - SMARTNET (**Modernizace energetických soustav**): **5,5 % MF** (21 mld. Kč)
 - KOMUNERG (**Komunitní energetika**): **2,8 % MF** (11 mld. Kč)
 - I+ (**Inovativní a komplexní projekty**): **2 % MF** (7,7 mld. Kč)

Inovační fond (IF)

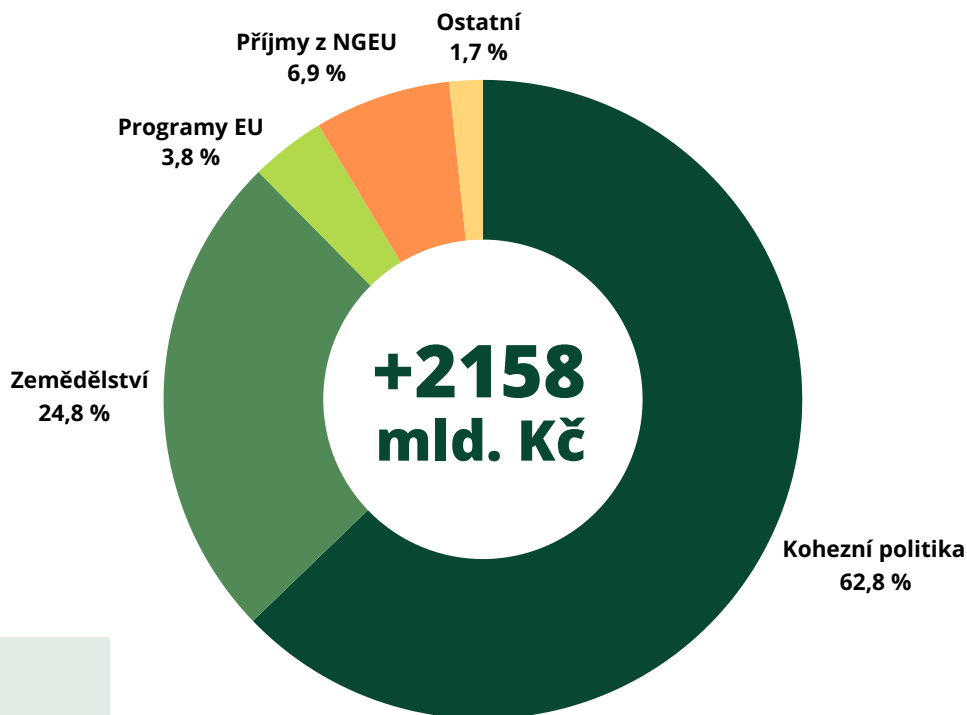
- **Financování:** z výnosů emisních povolenek (ETS), řízený na úrovni EU
- **Alokace pro celou EU 2021–2030:** přes 1 bilion Kč, dle ceny povolenek
- **Zaměření:** podpora nízkouhlíkových technologií v energeticky náročných odvětvích průmyslu, obnovitelné zdroje, energetické úložiště, zachycování a skladování/využívání uhlíku (CCS/CCU)
- Spolufinancování z IF až 60 %
- IF poskytuje **podporu nad rámec ostatních programů** (např. MF, FS, InvestEU)
- Z ČR jsou zatím **3 projekty podpořené z IF** celkovou částkou cca **0,5 mld. Kč**

Sociální klimatický fond (SCF/SKF)

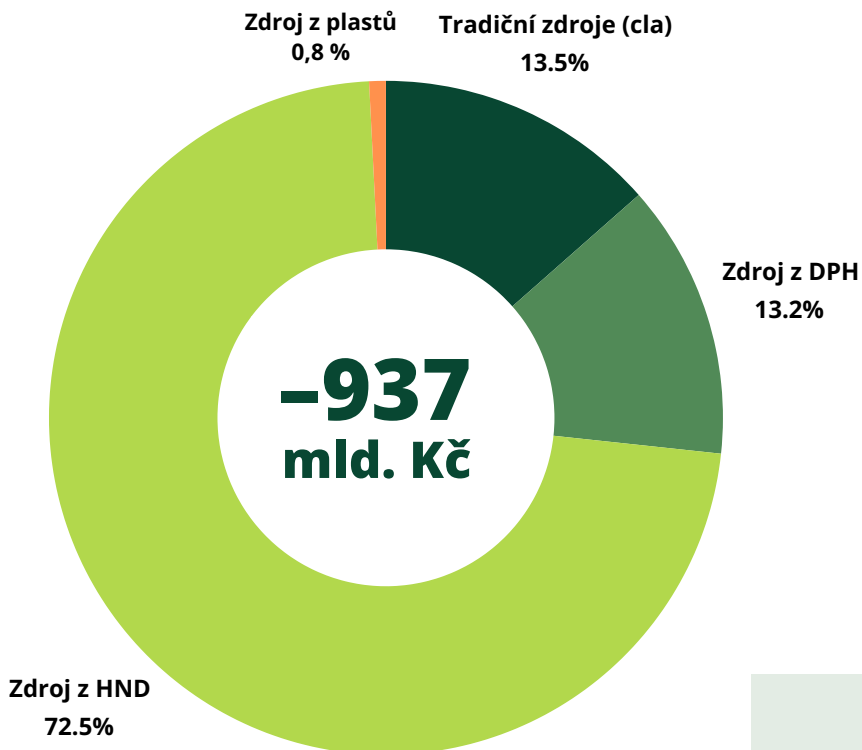
- **Financování:** výnosy z emisních povolenek (ETS a ETS2) zastropovány na 65 mld. EUR
- Spolufinancování z SCF 75 %, zbylých 25 % musí být financováno z národních zdrojů
- **Alokace pro ČR 2026–2032:** přibližně **39 mld. Kč** (2,4 % z celkové maximální alokace)
- **Spuštění SCF je naplánováno od roku 2026** (předfinancování z ETS1), systém ETS2 na rok 2027
- **Zaměření:** zmírnění dopadů rozšíření systému emisních povolenek na zranitelné domácnosti, mikropodniky a dopravní uživatele (tzv. ETS2: pohonné hmoty, vytápění v budovách)
 - **Max. 37,5 % výdajů na přímou podporu** ohrožených skupin (kompenzace vyšších cen)
 - **Investice do udržitelných řešení** (zateplování budov, obnovitelné zdroje, čistá mobilita)

C. Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU za roky 2004-2024 (VFR + NGEU)

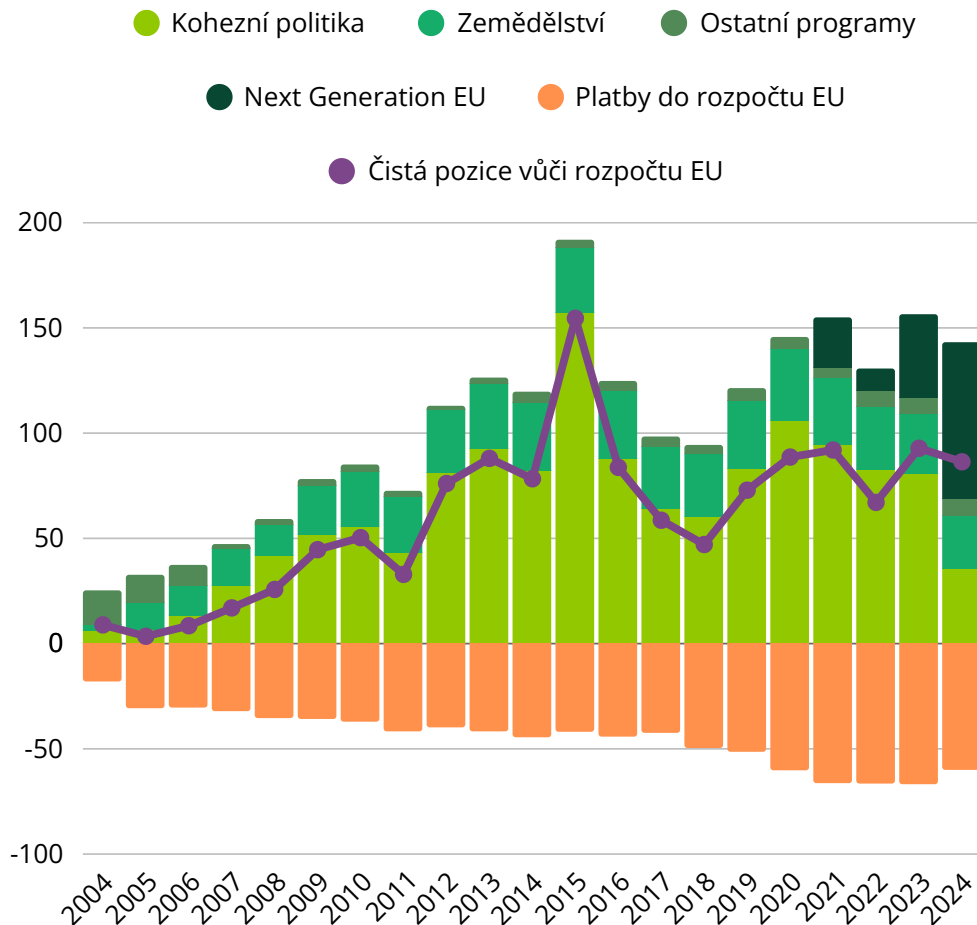
Příjmy ČR z rozpočtu EU 2004-2024

Výdaje ČR do rozpočtu EU 2004-2024

Vývoj příjmů a výdajů ČR vůči rozpočtu EU 2004—2024 (mld. Kč)

C. Příští víceletý finanční rámec EU (2028-2034)

- Evropská Komise by měla představit návrh do 1. 7. 2025

Plány na reformu výdajové strany:

- Podpora obranného průmyslu
- Fond Konkurenceschopnosti
- Splátky NGEU (25–30 mld. € ročně)
- Zjednodušování a spojování programů
- Posílení kondicionality (po vzoru RRF/NPO)
- Návrh na výrazné zvětšení? (1,5–2 % HDP)

Nové příjmy z rozpočtu:

- Prodej emisních povolenek, vč. ETS2
- CBAM (Mechanismus uhlíkového vyrovnání)
- Statistický zdroj 0,5 % z hrubého zisku firem
- Minimální korporátní daň (balíček BEFIT)
- Daň z finančních transakcí?
- Společné evropské dluhopisy?

HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG

British Embassy
Prague

Spolufinancováno
Evropskou unií

Staroměstské náměstí 4/1, Praha
www.europeum.org

@EUROPEUMPrague

Institut pro evropskou
politiku EUROPEUM

@europeumprague

EUROPEUM Institute
for European Policy

 EUROPEUM
INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU
INSTITUTE FOR EUROPEAN POLICY